

IGOR GOSTL, Bogoslav Šulek. Otac hrvatskog znanstvenog nazivlja, Matrica Hrvatska, Zagreb 1995., str. 135.

Bogoslav Šulek (Subotiče, 1816. – Zagreb, 1895.) jedan je od najistaknutijih hrvatskih publicista, književnika i istraživača u XIX. stoljeću. Rodom Slovak, rano je došao u Hrvatsku, naučio hrvatski jezik i dao, tijekom više od pola stoljeća, veliki doprinos razvitku hrvatskog pravopisa, znanstvenog nazivlja, te cijelog niza istraživačkih disciplina. Stogodišnjica njegove smrti bila je povodom nastanka nekoliko radova i radio-emisija o tom istaknutom hrvatskom javnom djelatniku. Jedna od njih bila je emisija o B. Šuleku na Trećem programu Hrvatskog radija u studenom 1995. pomoćnika ravnatelja Leksikografskog zavoda »Miroslav Krleža« iz Zagreba dr. Igora Gostla. Dr. Gostl je tekst emisije pripremio za objavljivanje u posebnoj knjižici pod naslovom »Bogoslav Šulek. Otac hrvatskog znanstvenog nazivlja«.

U prvom poglavlju, pod naslovom »Hrvatske sudbonosne godine« (str. 5.–34.), dr. Gostl opisuje političke i društvene prilike u Hrvatskoj od četrdesetih do osamdesetih godina XIX. stoljeća koje trebaju pružiti povijesni okvir Šulekovog djelovanja. Na pojedinim mjestima – kod događaja 1848. i kod nekrologa Ljudevitu Gaju – citira odlomke iz Šulekovih članaka.

Drugo poglavlje, pod naslovom »Život i djelovanje Bogoslava Šuleka« (35.–115.), pruža osnovne podatke iz Šulekove biografije i detaljno obrađuje najznačajnije aspekte njegovog publicističkog i istraživačkog djelovanja. U prvom dijelu govori se o najvažnijim Šulekovim političkim člancima, te radovima iz područja botanike i kemije. Autor posebno ističe njegovo umjereno političko stajalište, ali i dosljedno ustrajavanje na zaštiti hrvatske autonomije i hrvatskih nacionalnih interesa pred mađarizatorskim i germanizatorskim pritiskom. Za leksikografski Šulekov rad dr. Gostl ističe veliko značenje Šulekovih tekstova o pravopisu, rječnike znanstvenog nazivlja, Hrvatsko-njemački rječnik, te svojevrsno jezično čišćenje, koje objašnjava tadašnjim društvenim kretanjima, kulturnim razvitkom i visokom leksičkom specijalizacijom. Autor ističe da Šulekove jezične tvorbe nisu uvijek bile najuspješnije, ali da su neodvojivi dio jednog djela, koje je suvremenom hrvatskom jeziku ostavilo u naslijeđe temeljno nazivlje cijelog niza istraživačkih disciplina.

Kraj djela sadrži izbor iz bibliografije o Šuleku i pojedina Šulekova djela, kazalo imena, bibliografsku bilješku i bilješku o piscu.

Djelo dr. Igora Gostla o Bogoslavu Šuleku ne predstavlja standardnu povijesnu monografiju, ali sadrži mnoštvo značajnih i korisnih podataka o Šulekovom životu, publicističkom, književnom i istraživačkom djelovanju. Ono može, također, poslužiti i kao poticaj daljnjem proučavanju bogate Šulekove djelatnosti, koje bi moglo olakšati eventualno pisanje monografije o ovom istaknutom hrvatskom javnom djelatniku iz XIX. stoljeća.

Tomislav Markus